

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimiz, son yıllarda madencilik faaliyetleri üzerinden şekillenen ekonomi politikaları sonucunda hem ağır bir ekolojik yıkımın hem de artan iş cinayetlerinin merkezlerinden biri hâline gelmiştir. Bölgenin dağları, meraları ve su kaynakları kamu yararı gözetilmeksizin ruhsatlandırılmakta; şirket faaliyetlerine açılan sahalarda doğa tahrip edilirken işçiler yüksek risk altında çalıştırılmaktadır. Ortaya çıkan tablo, doğa talanı ile emek sömürsünün iç içe geçtiği bir düzeni göstermektedir.

28 Şubat 2026 tarihinde Ölmez Madencilik Şirketi'ne ait maden ocağında meydana gelen göçükte İdris Artuç (35) yaşamını yitirmiştir. Bu olay bir “kaza” değil, açık bir iş cinayetidir. Madencilik sektöründe göçük, gaz sıkışması, ezilme ve zehirlenme gibi riskler bilinmekte ve önenebilir niteliktedir. Buna rağmen gerekli önlemler alınmadığında ve etkin denetim yapılmadığında yaşanan her ölüm, sistematik ihmalin sonucudur. 2025 yılı verilerine göre en az 2.105 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Bu sayı, işçi sağlığı ve güvenliği alanında yapısal bir sorun bulunduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim İSİG Meclisi verilerine göre 2013–2025 yılları arasında yalnızca madencilik iş kolunda en az 1.267 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. Ölümün yarısından fazlasının göçük, ezilme ve zehirlenme kaynaklı olması, bilinen risklerin önlenmediğini göstermektedir.

Yaşamını yitiren madencilerin yüzde 68,2'sinin sendikasız olması; örgütsüz, güvencesiz ve taşeronlaştırılmış çalışma düzeninin iş cinayetlerini artırdığını ortaya koymaktadır. Genç işçilerin ve göçmen emekçilerin yüksek risk altında çalıştırılması ise emeğin korunmasına ilişkin yükümlülüklerin gereği gibi yerine getirilmediğini göstermektedir.

Hakkâri'de madencilik faaliyetleri, bir yandan doğayı geri dönülmez biçimde tahrip ederken diğer yandan işçileri ölüm riski altında çalışmaya zorlayan bir düzen üretmektedir; şirketlere sağlanan imtiyazlar, yetersiz ve etkisiz denetimler ile caydırıcılıktan uzak yaptırımlar hem ekolojik yıkımı hem de iş cinayetlerini derinleştirmektedir. Hakkâri'de yaşanan iş cinayeti, ülke genelinde artarak süren iş cinayetlerinden bağımsız değildir ve yapısal bir soruna işaret etmektedir.

Bu nedenle, iş cinayetlerinin önlenmesi, doğa talanının son bulması ve güvencesiz ile örgütsüz çalışma biçimlerinin ortadan kaldırılması; yüksek riskli maden sahalarında faaliyetlerin sıkı biçimde denetlenmesi ve sorumlular hakkında etkili yaptırımların uygulanması konularında Bakanlığın gerekli tüm önlemleri ivedilikle alması anayasal bir yükümlülüktür.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri'de Ölmez Madencilik Şirketi'ne ait maden ocağında meydana gelen iş cinayetinin teknik ve idari sorumluları kimlerdir? İşveren ve ilgili kamu görevlileri hakkında hangi adli ve idari işlemler başlatılmıştır?
2. Söz konusu işletmede 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında alınması zorunlu önlemler eksiksiz uygulanmış mıdır? Eksiklik tespit edilmişse neden işletmenin faaliyeti derhal durdurulmamıştır?
3. Hakkâri'de son beş yıl içinde faaliyet gösteren maden sahalarında kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucunda kaç işletmeye faaliyet durdurma, ruhsat iptali veya ağır idari yaptırım uygulanmıştır?
4. 2013–2025 yılları arasında madencilik sektöründe meydana gelen 1.267 iş cinayetinin kaçında işveren kusuru tespit edilmiştir? Bu vakaların kaçında işletmelerin faaliyetleri kalıcı olarak sonlandırılmıştır?
5. 2025 yılında iş cinayetlerinde yaşamını yitiren en az 2.105 işçinin sektörel dağılımı nedir? Aynı yıl madencilik sektöründe kaç iş cinayeti meydana gelmiştir?
6. Madencilik sektöründe göçük, gaz sıkışması ve zehirlenme gibi bilinen risklere rağmen gerekli teknik altyapıyı kurmayan işletmelere karşı hangi yaptırımlar uygulanmaktadır? Bu yaptırımların caydırıcılığı nasıl değerlendirilmektedir?
7. İş cinayetlerinde yaşamını yitiren madencilerin yüzde 68,2'sinin sendikasız olduğu dikkate alındığında; sendikal örgütlenmeyi engelleyen işverenler hakkında son on yıl içinde kaç işlem yapılmıştır?
8. Hakkâri'de madencilik faaliyetlerinin çevresel etkileri ile işçi sağlığı ve güvenliği risklerini birlikte ele alan bir kamu politikası mevcut mudur? Mevcut değilse bu yönde bir çalışma yürütülmekte midir?
9. İdris Artuç'un ailesine sağlanan maddi ve sosyal destekler nelerdir? Bu destekler, iş cinayeti sonucu mağdur olan ailelerin uzun vadeli geçimini güvence altına almakta mıdır?
10. Bakanlık, madencilik sektöründe artarak süren iş cinayetleri ve doğa talanı karşısında denetim ve yaptırım mekanizmalarını güçlendirmeye yönelik yeni bir düzenleme hazırlamakta mıdır? Hazırlamakta ise içeriği ve takvimi nedir?
11. Madencilik sektöründe ve diğer yüksek riskli iş kollarında iş cinayetlerinin yıllardır artarak sürmesine rağmen, işçi sağlığı ve güvenliği politikalarının neden etkili sonuç üretmediği Bakanlık tarafından nasıl açıklanmaktadır? Mevcut denetim modeli, taşeronlaştırma uygulamaları, uzun çalışma saatleri ve üretim baskısının iş cinayetleri üzerindeki etkisine ilişkin somut bir değerlendirme yapılmış mıdır?
12. Güvencesiz çalışma biçimleri, sendikasızlaştırma, düşük ücret politikaları ve işten çıkarılma tehdidinin işçilerin güvenli olmayan koşullarda çalışmaya zorlanmasına yol açtığı yönündeki yaygın tespitler karşısında, iş cinayetlerinin önlenmesi için çalışma koşullarını kalıcı biçimde iyileştirmeye dönük hangi yapısal tedbirler hayata geçirilmiştir? Mevcut uygulamaların neden iş cinayetlerini azaltmaya yetmediği Bakanlıkça nasıl değerlendirilmektedir?